

Data: 25.10.2021

Către: Ministerul Sănătății, Departamentul pentru Situații de Urgență

Subiect: Ordinul 9490, din 4 octombrie 2021, care restricționează accesul la întreruperi de sarcină la cerere

Scrisoare deschisă pentru urgentarea asigurării accesului la întreruperi de sarcină la cerere în perioada crizei COVID-19

Organizațiile neguvernamentale care alcătuiesc [Coaliția pentru Egalitate de Gen](#), alături de alte organizații care luptă pentru drepturi egale și egalitate de gen, atrag atenția asupra accesului limitat la serviciile medicale de întrerupere de sarcină la cerere a femeilor din România în timpul pandemiei.

În luna octombrie a intrat în vigoare un nou Ordin al Departamentului pentru Situații de Urgență, Ordin prin care intervențiile medicale care nu reprezintă o urgență sunt suspendate. Ordinul 9490, din 4 octombrie 2021, stipulează:

„Art. 1: Începând cu data prezentului Ordin, managerii unităților sanitare publice cu paturi dispun măsuri pentru suspendarea internărilor pentru intervenții chirurgicale și pentru alte tratamente care nu reprezintă urgență și care pot fi reprogramate.

Art. 2: Prevederile art. 1 nu se aplică urgențelor, femeilor însărcinate, care necesită controale obligatorii, pacienților cu afecțiuni oncologice cronice sau care necesită proceduri de dializă, care trebuie să se prezinte periodic pentru monitorizare, investigații sau tratament, astfel de proceduri medicale urmând să fie realizate, în continuare, în unitățile medicale publice”.

La fel ca în luna martie a anului 2020, **ordinul nu include precizări clare în legătură cu situația femeilor însărcinate care vor să apeleze la servicii de întrerupere a sarcinii la cerere.** În urma unei solicitări în baza legii 544/2001, făcute de jurnalista Flavia Drăgan, Departamentul pentru Situații de Urgență precizează: *„În ceea ce privește exemplul dat de dvs. în solicitare, vă comunicăm că, așa cum și ordinul prevede, medicul curant este cel care decide dacă manevra medicală este sau nu amânată”.*

Atragem atenția asupra faptului că **anul trecut, odată cu intrarea în vigoare a unui ordin asemănător, doar 12 spitale publice efectuau întreruperi de sarcină la cerere în toată țara.** Situația nu s-a ameliorat până la intervenția Ministerului Sănătății, care a transmis către toate DSP-urile din țară un document prin care cerea ca spitalele să nu sisteze întreruperile de sarcină la cerere, fiind o intervenție ce nu suportă amânare.

Conform unui [articol](#) apărut în presă în data de 22.10.2021, Institutul Național de Sănătate Publică (INSP) a transmis faptul că numărul avorturilor la cerere a scăzut cu 51% în primele șase luni ale anului 2021 față de 2019, motivând că femeile în contextul pandemic au început „să valorizeze mai mult viața”. Realitatea din teren arată că femeile și adolescentele apelează la organizații non-guvernamentale pentru a le ajuta să găsească totuși un medic care să facă întreruperi de sarcină la cerere. Iar **femeile care nu au resurse au apelat la avorturi empirice sau au devenit mame fără să fie cu adevărat alegerea lor.**

În perioada pandemiei, organizații membre ale Coaliției pentru Egalitate de Gen s-au confruntat cu cazuri dramatice ale beneficiarelor rămase fără servicii de sănătate reproductivă. Asociația SEXUL vs BARZA a întâmpinat două astfel de cazuri: o adolescentă cu uterul zgâriat după un avort ilegal în apartamentul privat al unui medic din București, [caz relatat și de BBC News](#); o tânără fără posibilități materiale cu doi copii forțată să-l aibă și pe al treilea după ce spitalele din București au refuzat sistematic să o primească pentru avort; când a găsit un medic disponibil să o consulte, sarcina era deja de 5 luni și a trebuit să păstreze copilul.

Astfel de situații au fost înregistrate și de către Centrul FILIA: o victimă a violului care se confrunta cu o sarcină nedorită în urma agresiunii a fost refuzată de patru clinici private și spitale de stat până când un medic a acceptat să facă procedura. În timpul avortului beneficiara noastră a simțit procedura în totalitate, leșinând în timpul avortului din cauza durerii, caz relatat și de [The Independent](#). În perioada în care era în vigoare ordinul care a interzis în 2020 procedurile medicale care nu reprezintă o urgență, o altă beneficiară dintr-un sat din județul Bacău ne-a contactat pentru că spitalul de stat din Bacău în care se mai făceau întreruperi de sarcină la cerere nu le mai primea pe paciente. Pentru a-i veni în sprijin, am contactat toate spitalele și clinicile private pe o rază de 100 de km față de satul în care locuia beneficiara: o singură clinică a acceptat să realizeze procedura, în schimbul sumei de 1 200 de lei, triplul venitului lunar al beneficiarei (VMG), caz relatat de asemenea de BBC News.

În data de 09.04.2020 mai multe organizații neguvernamentale au trimis către Ministerul Sănătății [o adresă](#) prin care se aducea la cunoștință situația deficitară a accesului femeilor la întreruperile de sarcină la cerere la nivel național. Un an mai târziu situația s-a agravat.

În data de 05.03.2021 mai multe organizații și grupuri civice [au protestat în fața Ministerului Sănătății](#), revendicând respectarea dreptului de acces la servicii de întrerupere de sarcină la cerere pentru toate femeile, dar și accesul la servicii de sănătate mintală pe perioada pandemiei. Cerințele societății civile au fost depuse la Ministerul Sănătății, unde am fost chemate la consultări.

În România, limita legală până la care o femeie poate apela la servicii de întrerupere de sarcină la cerere este de 14 săptămâni. La fel ca în perioada decretului 770/1966, care a interzis avorturile, **suspendarea accesului la întreruperi de sarcină la cerere nu va duce la scăderea numărului avorturilor sau la o cerere mai mică din partea femeilor, ci la creșterea numărului avorturilor empirice (realizate în condiții nesterile, în lipsa**

personalului medical, în afara unui spital sau a unui cabinet medical), chiar la moartea femeilor, după cum ne-a demonstrat istoria.

Cea mai recentă [cercetare](#) realizată în septembrie 2021 de Centrul FILIA privind accesul la întreruperi de sarcină la cerere ne arată că, **de la începutul pandemiei au fost înregistrate cazuri de avort empiric în cinci orașe:** București, Constanța, Sibiu, Motru și Segarcea. Din 171 de spitale contactate care au răspuns la solicitare în baza legii 544/2001, 59 fac întreruperi de sarcină la cerere, 69 au transmis că nu fac deloc, iar în nouă spitale se face avort medicamentos. Din cei 802 medici specialiști în obstetrică-ginecologie care lucrează în cele 171 spitale care au răspuns solicitării noastre, doar 275 fac întreruperi de sarcină la cerere. 51 de spitale au invocat motivele religioase ca principal motiv de refuz al medicilor, 20 au invocat motive de natură etică sau morală, iar nouă au invocat motive ce țin de criza SARS-CoV-2.

Un alt fenomen regretabil care duce la restrângerea accesului femeilor la întreruperi de sarcină la cerere este cel al [medicilor care refuză astfel de intervenții în spitalele de stat](#), dar acceptă să facă avorturi la cerere în cabinetele private, în schimbul unor sume mai mari de bani. Pentru acești medici, **femeile însărcinate care se confruntă cu o sarcină nedorită sunt văzute ca surse de profit.**

Accesul la servicii de întrerupere de sarcină la cerere este îngreunat și în lipsa unei reglementări mai clare. **Faptul că decizia este lăsată la nivelul medicilor duce la o sistare a întreruperilor de sarcină la cerere în mai multe județe. Acest lucru le afectează în special pe cele mai vulnerabile dintre noi: femeile rome, femeile care nu au un venit suficient, care trec prin situații de violență sexuală din care rezultă o sarcină nedorită sau minorele care se confruntă cu o sarcină nedorită.**

Faptul că în mai multe județe din țară nu există niciun spital care să ofere acest serviciu va crește riscul infectării cu SARS-COV-2 în cazul femeilor care se vor deplasa în alte județe (sau chiar în alte țări) pentru a face o întrerupere de sarcină la cerere.

Cerem ca Ordinul intrat în vigoare să stipuleze clar că serviciile de întrerupere de sarcină la cerere trebuie tratate ca o urgență, fiind o intervenție ce nu suportă amânare. De asemenea, la fel ca în primăvara anului trecut, cerem Ministerului Sănătății să asigure femeilor din România acces la întreruperi de sarcină la cerere prin telemedicină, cu ajutorul medicamentelor abortive, după modelul din [Republica Moldova](#).

Ne exprimăm îngrijorarea cu privire la faptul că situația din România începe să se asemene cu situația altor state din UE (Polonia, Ungaria, Malta) în ceea ce privește restricțiile asupra avortului la cerere. Femeile din Polonia sunt nevoite să călătorească până în Germania, Belgia, Spania sau Marea Britanie pentru a apela la servicii de întrerupere a sarcinii. Nu putem lăsa acest lucru să se întâmple și în țara noastră! **Dreptul femeilor și fetelor din România de a lua singure decizii ce țin de sănătatea lor reproductivă trebuie respectat!**

Organizații semnatare:

Centrul FILIA

Asociația SEXUL vs BARZA

Societatea de Analize Feministe AnA

Asociația FRONT

Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen - A.L.E.G.

CPE - Centrul Parteneriat pentru Egalitate

E-Romnja - Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome

Asociația ACCEPT

Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice

Asociația TONAL

Asociația Mame pentru Mame

Asociația SAMAS

Fundația Crucea Albă

Consiliul Național al Dizabilității din România

Fundatia Agentia Impreuna

Fundatia Desire

Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)

Societatea de Educație Contraceptivă și Sexuală

Fundația Centrul de Mediere și Securitate Comunitară

Asociația Romanian Women's Lobby